

Kázání: 260. O vykupování času

Kázání

Obrázek vytvořila umělá inteligence AI

O vykupování času

1. čtení: Přísloví 9, 1 - 6

1 Moudrost si vystavěla dům, vytesala sedm sloupů.
2 Porazila dobytče, smísila víno a prostřela svůj stůl.
3 Vyslala své dívky, volá na vrcholu městských výšin:
4 „Kdo je prostoduchý, ať se sem uchýlí!“ Toho, kdo nemá rozum, zve:
5 „Pojďte, jezte můj chléb a pijte víno, které jsem smísila,
6 nechte prostoduchosti a budete živi, kráčejte cestou rozumnosti!“

2. čtení: Efezským 5, 15 – 20

15 Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří;
16 nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé.
17 Proto nebudte nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně.
18 A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost,
19 ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce
20 a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Sestry a bratři, paní Moudrost si postavila dům, vystrojila hostinu a vyslala své asistentky, aby po městě rozhlásily pozvání pro všechny prostoduché. Mohou v novém domě najít azyl, chráněné bydlení, kde se naučí používat rozum.

To není špatný nápad! Při všem tom dnešním pokroku, něco takového tu ještě nemáme! Představte si nápis u vstupních dveří: Azylový dům pro odvykání prostoduchosti.

Pozor, prostoduchost v tomto případě neznamena psychiatrickou diagnózu. Nejde o duševní nemoc. Prostoduchost je volba, kdy se člověk rozhodne, že rozum nebude moc zatěžovat a spíš dá vždycky na první dojem.

Úryvek z Knihy přísloví o moudrosti a jejím azyláku samozřejmě nepopisuje skutečnost. Je to metafora či podobenství, které nám chce sdělit jednu důležitou pravdu, a sice, že používání rozumu správným způsobem je pro náš život rozhodující. Kdo si s kultivací svého myšlení a rozhodování nedělá příliš starosti, kdo spoléhá hlavně na své smysly, pudy a emoce, ten je v ohrožení života.

Jenže kdo si dobrovolně přizná, že je hlupák, že? Je zřejmé, proč nějaký takový azylový dům pro prostoduché ještě nevznikl a nejspíš ani nikdy nevznikne. Nikdo by se do něj nehrnul. V naší lidské povaze je to nastavené tak, že za hlupáka považujeme zásadně pouze někoho jiného než sami sebe.

Udělejme pro dnešek výjimku a pojďme do azyláku moudrosti alespoň na krátkou exkurzi. Jakoupak asi odvykácí léčbu by nám paní Moudrost naordinovala?

Kniha přísloví jako celek je něčím na způsob terapeutické příručky. Dozvěděli bychom se, že nerozumná, a v jistém smyslu život ohrožující, je například lenost a zahálka, nebo třeba milostná avantýra či odvrácení zraku od někoho, kdo je v nouzi.

Racionální úvaha nás nenechá na pochybách, že takové jednání se nám skutečně dřív nebo později vymstí. Bez práce nejsou koláče, kdo podvádí tomu už nikdo neuvěří, kdo neprojeví soucit, s tím také nikdo, když na to přijde, nebude soucítit.

Pracovitost, čestnost a ochota pomáhat jsou v zásadě velmi rozumné. A přesto to my lidé někdy víc, někdy méně nezvládáme. Smysly, pudy a emoce mají navrch. Nic proti nim, mají spoustu užitečných funkcí, ale když nejsou korigovány rozumem, snadno se utrhnou ze řetězu.

Ještě prosím, sestry a bratři, z azyláku moudrosti neodcházejme, je tu totiž také novozákonní sekce, kde se dozvíme, jak vypadá moudrost při pohledu křesťanskýma očima.

Apoštol Pavel v listu Efezským na starozákonní Knihu přísloví vědomě navazuje: „Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří.“

Fajn. Jako úvod dobrý. Ale co to konkrétně znamená? Pavel pokračuje: „Nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé.“

Apoštol zde používá obchodní hantýrku, věta by se dala přeložit také takhle: „Skupujte všechen čas, který je k mání“. Proč zrovna čas? Protože to je jediné zboží, které nabízí spoustu příležitostí, jež by bylo škoda nevyužít.

Čas je velice cenná komodita, zvlášť v době, kdy „nastaly dny zlé“, jinak řečeno: kdy se dostavují příznaky krize. Může se totiž stát, že později už na nákup času nebudou prostředky ani příležitost.

Jakou krizi to má Pavel na mysli? Jaké zlé dny to nastaly? Především, Pavel nebyl profesionální pesimista, který by se na svět kolem sebe díval prvoplánově negativně. Kdepak. Byl to optimista, který měl pro svět velkou naději.

Sdílel přesvědčení hlavního proudu tehdejšího židovství, že se lidstvo nachází na samém konci starého věku poznamenaného svévolí, útlakem a nenávistí. Vystupňované zlo ohrožující svět bude nakonec překonáno příchodem Mesiáše, který nastolí nový věk pokoje.

Pavel spolu s ostatními souvěrci ví, že očekávaným mesiášem je Ježíš, který vzal hrůzu běsnícího zla na sebe a podstoupil všechno trápení zástupně za lidi, jimž bylo původně určeno. Síly zla tenhle zvrát nečekaly, jsou v koncích a v posledních záchvěvech vzteku kolem sebe, seč mohou, alespoň ještě kopou. To jsou právě ony krizové zlé dny, které Pavel zmiňuje.

Apoštolovi připadá, jako by se všude kolem lidé zbláznili, jako by poztráceli rozum. Vnímá prostoduchost, která prostupuje římskou společností, kdy je pod heslem „chléb a hry“ čas bezmyšlenkovitě utrácen za účelem uspokojování nejnižších pudů.

Plný žaludek, nezáměr o druhé a násilí se staly základním vzorcem lidského uvažování. Soucit, odpovědnost, cílevědomá píle jsou neznámé pojmy.

Co když se náš dnešní svět v leccems římskému starověku podobá? Něco na tom asi bude. Někteří odborníci pozorují nebezpečné paralely s tehdejší dobou a varují, že naše civilizace může zkolabovat z úplně stejných příčin jako kdysi ta římská.

Nastaly dny zlé. Právě proto je naléhavě třeba vzít rozum do hrsti, nenechat se vláčet dobou vymknutou z kloubů, ale pokusit se žít jinak, abych tak řekl trvale udržitelně. Pavel věřil, že zásadní změna už je na spadnutí, že vzkříšený Mesiáš Ježíš se brzy vrátí, ujme se vlády a neblahé poměry jednou provždy změní.

Nebyla to pro něj ovšem záminka, aby si na změnu počkal v klidu někde v koutě. Naopak. Je naléhavě třeba skoupit všechen čas, který je ještě k dispozici a smysluplně ho využít. Jak? No přece podle vůle Páně, píše Pavel.

Dobrá, řekneme si, ale jak se vůle Páně pozná? Z hledání, co by si Bůh přál, se mezi námi křesťany může stát zbytečně náročná disciplína. Někdo vůli Páně hledá třeba v náhodně vybraných biblických veršících, jiný například prostřednictvím půstu, další zase čeká na nějaké vnitřní osvětlení.

Nejjistější ovšem je otevřít si Bibli a začíst se do evangelií. Dozvíme se tam, jak čas využíval Ježíš a jak to učil své učedníky. Hledání vůle Páně je totiž docela obyčejná racionální činnost. Stačí si osvěžit paměť, připomenout si, co Ježíš kázal, jak jednal s lidmi, jak žil.

Pavel píše, že je třeba **porozumět**, co je vůle Páně. Žádná zmínka, že by ji šlo snad nějak vycítit nebo objevit jakýmsi vnitřním zrakem. Dál to nerozvíjí, protože ví, že křesťané všechno potřebné o Ježíši vědí a při každém setkání si vše důležité znovu připomínají.

Na jiném místě apoštol otázku vůle Páně shrnuje pod jedním slovem „dobro“ (Efezským 2, 10: „Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil“ nebo Galatským 6, 10: „...a tak dokud je čas, číňme dobro všem, nejvíce těm, kteří patří do rodiny víry“).

Problém nastává, když při četbě Bible myslíme především na sebe. Někdy to pak vypadá, jako by Kniha knih byla jen jednou z dlouhé řady populárních příruček k vlastnímu seberozvoji. Dnešní doba je holt až příliš individualistická.

Jenže Boží vůle není předně o tom, jestli mám vzít tohle zaměstnání nebo nějaké jiné, jestli si mám vzít tohoto člověka nebo někoho jiného, jestli se mám přestěhovat tam či někam jinam nebo vůbec nikam. Na řešení takových a podobných otázek nám Bůh přece daroval rozum. Někteří křesťané se tak rádi ohánějí Boží vůlí až to vyvolává podezření, že ji Pánu Bohu sami naordinovali tak, aby jim vyhovovala.

Takhle sebestředně zacílený postoj je ovšem Pavlovi cizí. Píše celému křesťanskému společenství a když zmiňuje vůli Páně, má na mysli pověření, které od Pána církve dostala: ve světě, kde kolem sebe zlo stále ještě zuřivě kope, máme být zastánci dobra.

Tady nám emoce nebo pudy moc nepomohou. Je třeba vzít rozum do hrsti a všechno řádně zvážit. Víra je racionální záležitost. Jakmile porozumíme vůli Páně je třeba hned vyrazit do světa a skoupit všechen čas, který je k mání, a využít ho ve prospěch přicházejícího věku pokoje a spravedlnosti.

Začal jsem dnešní kázání pomyslnou návštěvou azylového domu paní Moudrosti, kde lidé odvykají prostoduchosti a kde se učí přemýšlet, co je to pracovitost, čestnost a ochota pomáhat.

V křesťanském pochopení tohoto starozákonního tématu paní Moudrost nahradil Ježíš Kristus. Ten, kdo se učí od něj, kdo se podle něho inspiruje, ten ví, v čem pravá moudrost spočívá. Nezahálet, jednat férově a pomáhat druhým. Prostě konat dobro, nic víc a nic méně.

PeČ

SPCH 4. 5. 2025

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)